

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ім'я, прізвище)

**ТРЕНІНГ-КУРС З ІНФОРМАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВАМИ І ПРОЕКТАМИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 051 Економіка
(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Інформаційна економіка
(назва)

Укладач: Бирський В.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

Породжено:
Гарант ОП

(підпис)

В.В.Глушевський
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового інституту
ім. Ю.М. Потебні

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

(підпис)

Т.А. Шарاپова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Відповідальний за секцію «Економічні науки»

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 051 «Економіка»	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
Освітньо-професійна програма Інформаційна економіка		5 -й	5 -й
	Лекції		
	14 год.		
	Лабораторні		
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 16	28 год.	
		Самостійна робота	
		108	
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Тренінг-курс з інформаційного управління підприємствами і проектами» є створення та застосування інформаційних моделей для розроблення повністю формалізованих технологій управління економічними системами й процесами.

Основними **завданнями** дисципліни «Тренінг-курс з інформаційного управління підприємствами і проектами» є:

- застосування інтегрованої інформаційної основи на базі стандартизації інформаційних технологій, конструкцій, моделей та одиниць;
- зведення процесу управління економічними системами й процесами до застосування інформаційних та інтелектуальних технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між економічними явищами та процесами.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вести професійну комунікацію.</p> <p>ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні та презентувати результати.</p>	<p>Методи:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем і завдань, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК5. Здатність розуміти та визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p> <p>СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p>	<p>Методи:</p> <p>Дослідницький (самостійна робота, проекти). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>

<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем (у т.ч. на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові).</p> <p>ПРН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>ПРН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, лабораторно-практичний).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <p>теоретичне тестування за змістовим модулем.</p>
---	---

Міждисциплінарні зв'язки. Засвоєння навчального матеріалу курсу «Тренінг-курс з інформаційного управління підприємствами і проектами» є логічним продовженням курсів «Організація баз даних та баз знань», «Управлінська діяльність підприємства», «Економіка підприємництва» та «Оптимізаційні методи і моделі» к/р. Набуті при вивченні даного курсу знання необхідні для подальшого вивчення курсів «Економічний ризик та його оцінка» та «Методи мережевого планування та управління».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття інформаційного управління підприємствами і проектами.

Корпоративна інформаційна система. Бізнес-модель. Інформаційна модель. Модель грошових потоків проекту розвитку інформаційної системи. Життєвий цикл проекту розвитку інформаційної системи. Поняття бізнес-процесу в економічному аналізі інформаційних систем, його характеристики. Моделі управлінського обліку та оцінки діяльності підприємства.

Змістовий модуль 2. Класичний підхід до оцінки ефективності інвестицій в інформаційні системи.

Аналіз обсягів інвестиційної діяльності та їх класифікація. Оцінка ефективності реальних інвестицій, система показників. Методика оцінки вартості капіталу підприємства та оптимізація його структури. Оцінка акціонерної вартості підприємства. Метод прогнозування вартості акцій. Визначення ринкової та балансової вартості акцій.

Змістовий модуль 3. Типова модель бізнес-процесів ITIL/ITSM.

Особливості становлення моделей управління інформаційними системами. Проблеми управління інформаційними технологіями в сучасному бізнесі. Задачі інформаційної служби підприємства. Управління сервісами та бізнес-процеси. Принципи побудови моделі управління сервісами – ITIL/ITSM.

Змістовий модуль 4. Модель управлінського обліку «Сукупна вартість володіння (СВВ) інформаційною системою та сервісом».

Класифікація витрат в моделі СВВ. Поняття СВВ. СВВ робочого місця та інформаційної системи. Класифікація робочих місць підприємства в моделі СВВ.

Функції інформаційної системи та неоднозначність величини СВВ. Розрахунок ССВ сервісу інформаційної системи.

Змістовий модуль 5. Функціонально-вартісний аналіз.

Основні поняття та визначення функціонально-вартісного аналізу (ФВА). Етапи побудови моделі ФВА. Використання функціонально-вартісного аналізу для економічної оцінки корпоративної інформаційної системи. Модель функціонально-вартісного управління.

Змістовий модуль 6. Збалансована система показників.

Ефективність інформації, капітал знань та правила бізнесу. Віддача від менеджменту. Вартість, додана менеджментом та витрати на нього. Ефективність інформації. Визначення капіталу знань. Динаміка капіталу знань. Класифікація правил бізнесу. Збалансована система показників, її побудова.

Змістовий модуль 7. Організація і планування в системі інформаційного менеджменту.

Проекти, орієновані на створення нових сервісів для бізнес-користувачів (бізнес-проекти). Інфраструктурні проекти. Масштабні проекти розвитку підприємства: реінжинірінг бізнес-процесів.

Змістовий модуль 8. Впровадження, експлуатація та аудит ІС.

Стандартні методики впровадження інформаційної системи та їх використання для підвищення фінансового результату проекту впровадження. Облік витрат та бюджетний контроль в проекті впровадження інформаційної системи. Розподіл витрат по сервісах. Інші проекти розвитку інформаційних систем: загальні принципи ведення.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні Заняття, год		Лабораторні заняття, год		Теор. зав-ня, к-ть балів			Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.		о/д ф.	з/дист ф.			
1	15	3	1		2		12		3	4	7	
2	15	6	2		4		9		3	5	8	
3	15	6	2		4		9		3	5	8	
4	15	4	2		2		11		3	4	7	
5	15	5	1		4		10		3	4	7	
6	15	6	2		4		9		3	5	8	
7	15	6	2		4		9		3	5	8	
8	15	6	2		4		9		3	4	7	
Усього за змістові модулі	120	42	14		28		78		24	36	60	
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30		20	20	40	
Загалом							150			100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до інформаційного управління підприємствами і проектами	1
2	Ефективність інвестицій в інформаційні системи	2
3	Модель бізнес-процесів ITIL/ITSM	2
4	Сукупна вартість володіння інформаційною системою	2
5	Функціонально-вартісний аналіз в управлінні ІС	1
6	Збалансована система показників	2
7	Інформаційний менеджмент на підприємстві	2
8	Впровадження, експлуатація та аудит ІС	2
Разом		14

6. Теми лабораторних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
1	Обґрунтування товарної стратегії поведінки на ринку	2
2	Модель оцінки ринкової вартості компанії	4
3	Мережне планування й управління	4
4	Організація й управління базами даних в ІС	2
5	Методи колективної експертної оцінки у функціонально-вартісному аналізі	4
6	Оцінка ефективності ІС за збалансованою системою показників	4
7	Загальні підходи до планування й контролю проектів	4
8	Управління ризиками в проектах інформатизації	4
Разом		28

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	*Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тест 1	Питання для підготовки: Життєвий цикл проекту розвитку	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно.	3

		інформаційної системи. Поняття бізнес-процесу в економічному аналізі інформаційних систем, його характеристики.	Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	
	Лабораторна робота 1	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	4
Усього за ЗМ 1	2			7
2	Тест 2	Питання для підготовки: Аналіз обсягів інвестиційної діяльності та їх класифікація. Оцінка ефективності реальних інвестицій, система показників.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 2	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	5
Усього за ЗМ 2	2			8
3	Тест 3	Питання для підготовки: Управління сервісами та бізнес-процесами. Принципи побудови моделі управління сервісами – ITIL/ITSM.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 3	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	5
Усього за ЗМ 3	2			8
4	Тест 4	Питання для підготовки: Класифікація витрат в моделі сукупної вартості володіння (СВВ). СВВ робочого місця та інформаційної системи. Класифікація робочих місць підприємства в моделі СВВ.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 4	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	4
Усього за ЗМ 4	2			7
5	Тест 5	Питання для підготовки: Основні поняття та визначення функціонально-вартісного аналізу (ФВА). Використання ФВА для економічної оцінки КІС	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 5	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається	4

			кількістю завдань в роботі.	
Усього за ЗМ 5	2			7
6	Тест 6	Питання для підготовки: Ефективність інформації, капітал знань та правила бізнесу. Віддача від менеджменту. Вартість, додана менеджментом та витрати на нього. Ефективність інформації.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 6	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	5
Усього за ЗМ 6	2			8
7	Тест 7	Питання для підготовки: Проекти, орієновані на створення нових сервісів для бізнес-користувачів (бізнес-проекти). Масштабні проекти розвитку підприємства: реінжинірінг бізнес-процесів.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 7	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ.	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	5
Усього за ЗМ 7	2			8
8	Тест 8	Питання для підготовки: Стандартні методики впровадження інформаційної системи та їх використання для підвищення фінансового результату проекту впровадження.	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 6. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	3
	Лабораторна робота 8	Вимоги до виконання та оформлення: Лабораторна робота у вигляді файлів MS Excel завантажена на сайт системи Moodle ЗНУ	Кожне завдання лабораторної роботи за змістовим модулем оцінюється від 1 до 4 балів з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи. Загальна максимальна сума балів визначається кількістю завдань в роботі.	4
Усього за ЗМ 8	2			7
Усього за змістові модулі	16			60

*(критерії оцінювання за електронним посиланням)

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5

Залік	Тестування	Питання для підготовки: див. питання до ЗМ 1–8 у таблиці 7. Тестування передбачає обмежену у часі (40 хвилин) відповідь на теоретичні питання. У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	20
	Розв'язання задачі	Задача у середовищі Ms Excel	Задача складається з 2 практичних завдань, за кожне з яких студент може отримати до 10 балів, з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Знахур С.В. Інформаційний менеджмент та маркетинг: конспект лекцій. Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. 132 с.
2. Галіцин В. К. Моделювання та інформаційні системи в економіці. Вип. 84. Київ : КНЕУ, 2015. 270 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi29/0025055/>.
3. Солодухін С. В., Хорошун В. В. Моделювання економіки: навч.-метод. посібник для студентів ЗДІА галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, освітньо-кваліфікаційного рівня першого (бакалаврського). Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 200 с. URL: <http://www.library.zgia.zp.ua/ukr/index.php?text=Polnotext&bookid=6181>.
4. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерна техніка в менеджменті : Навч. Посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 354 с.
5. Азаренкова Г. М. Аналіз моделювання і управління ризиком (в схемах та прикладах) : навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. усіх форм навч. Львів : Новий світ 2000, 2015. 240 с. (Вища освіта в Україні).
6. Помомаренко В.С. Інформаційні системи в економіці. Київ : Академія, 2002. 542 с.

Додаткова:

1. Волошин О. Ф., Мащенко С. О. Моделі та методи прийняття рішень : навч. посіб. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2010. 336 с.
2. Виноградова О.В. Реінжиніринг бізнес-процесів у сучасному менеджменті : монографія. Донецьк, 2005. 195 с.

3. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія. Київ : Вид-во КНЕУ, 2002. 192 с.
4. Вітлінський В.В. Моделювання економіки : Навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2003. 407 с.
5. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень : монографія. Київ : 2008. 444 с.
6. Князь І. О., Вітренко А. М. Комп'ютерне моделювання динамічних систем : навч. пос. Суми : СумДУ, 2011. 140 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi20/0013849.pdf>.
7. Жаворонкова Г.В. Інформаційне підприємництво : інновації, консалтинг, маркетинг. Київ : Національний авіаційний університет, 2003. 366 с.
8. Матвієнко О.В., Цивин М.Н. Менеджмент інформаційних офісних систем : Навчальний посіб. Київ : Вид. НТУ, 2001. 154 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека Запорізького національного університету. URL: <http://library.znu.edu.ua>.
2. Система електронного забезпечення навчання ЗНУ. URL: <https://moodle.znu.edu.ua>.
3. Національна бібліотека України ім. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Carol E. Brown, Daniel E. O'Leary. Introduction to artificial intelligence and expert systems. URL: https://web.archive.org/web/20080828220931/http://accounting.rutgers.edu/raw/aies/www.bus.orst.edu/faculty/brownc/es_tutor/es_tutor.htm.